

Klankbordgroep Omgevingsvisie

9 mei 2022, 19.30 – 21.30 uur, burgerzaal raadhuis

Aanwezigheid

- Simone Diegenbach, Voorzitter, aanwezig
- Eric Bakker, Ambtelijk opdrachtgever gemeente, aanwezig
- Renske Keur, Projectleider participatie gemeente, aanwezig
- Frans Kwantes, Kerngroep HOP 2040, aanwezig
- Wilco Witte, Vorstin, cultuursector, afwezig m.k.a.
- Houriya Harrane, Versa Welzijnsorganisatie, afwezig m.k.a.
- Aernoud Olde, Hilversum 100, werkgroep energietransitie, aanwezig
- Jeroen van Son, Alliantie G&V, aanwezig
- Eva Froger, Werkgroep Hilversum100, afwezig m.k.a.
- Hans Haselager, Sportoverleg, aanwezig
- Quido Schaafsma, Ond. Ver. BV Hilversum, platform economieoverleg, afwezig m.k.a.
- Norman Vervat, Heemschut en Cuypergenootschap, aanwezig
- Idsert Wouda Versa, ambulante jeugd/jongerenwerker, afwezig m.k.a.
- Floris Voorink, Wethouder gemeente, aanwezig
- Marileen Fabels, Vonk in de wijk, aanwezig
- Nancy Koster, Kerngroep HOP 2040, aanwezig
- Ynske Bethlem, werkgroep Hilversum 100, aanwezig

1. Opening en mededelingen

Simone opent deze laatste bijeenkomst van de klankbordgroep en heet iedereen welkom.

2. Rapportage Organisaties aan het woord

De Klankbordgroep was verrast over de opvallende eensgezindheid met de punten die al eerder genoemd werden in het rapport over de inwonersparticipatie: groen, dorps karakter, niet te hoge bouw etc. Er waren weinig nieuwe zienswijzen.

Puntje van kritiek: de sessies met de organisaties waren wel kort op elkaar gepland, waardoor er te veel tijdsdruk op het redactieteam stond vanwege het snel naderende stadsgesprek.

Los van de Omgevingsvisie zouden de gesprekken met de organisaties op een later tijdstip nog eens opgepakt kunnen worden en inhoudelijk verdiept.

Floris vindt dat de belangstelling voor de gesprekken toch tegenviel en wijst in dit verband op een stuk over 'de atlas van afgehaakt Nederland'. Daarin wordt een zorgelijke trend gesignaleerd over het gebrek aan betrokkenheid van veel inwoners bij onderwerpen die hen toch aangaan. Dat geldt zeker voor hun leefomgeving, die in de Omgevingsvisie in de voorbije maanden op alle mogelijke manieren onder de aandacht is gebracht. De lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen is in deze ook veelzeggend. Het gemeentebestuur/de gemeenteraad moet iets met dat gegeven. Hij vermoedt een overlap tussen mensen die gestemd hebben en degenen die interesse in de Omgevingsvisie hebben getoond.

Alle reden om te constateren dat het goed is om door te gaan met het voeren van gesprekken met bewoners en organisaties.

3. Stadsgesprek

De gesprekken in de wijken en met de organisaties moeten zeker op enig moment worden voortgezet en mogen nog wel wat scherper, dieper en concreter. Daarom is een nadere gedachtewisseling over verbanden/keuzes/dilemma's/consequenties nodig en gewenst. Zie het bij de stukken gevoegde 'Opzet stadsgesprek'.

Eric geeft bij elk van de punten een korte toelichting.

Hans voert aan dat tijdens de wijkgesprekken niet aan de burgers gevraagd werd oplossingen te geven, doch slechts te reageren op vragen zoals:

- Wat gaat er goed in Hilversum?
- Wat zijn verbeterpunten? (En dus niet: hoe zou de oplossing kunnen luiden)

Frans heeft er vertrouwen in dat door bewoners genoemde concrete problemen uiteindelijk binnen de gemeenschap zelf tot een praktische aanpak en een oplossing zullen leiden.

Nancy denkt dat, als fase 1 niet was overgeslagen, de sessies iets diepgaander gevoerd hadden kunnen worden. Het resultaat is nu uiteindelijk oppervlakkiger geworden dan mogelijk was geweest. Dat laatste is ook door de externe deskundigen geconstateerd. Uit de rapporten komt zoals gedacht ook de aanbeveling om door te gaan met het voeren van gesprekken. Participatie eindigt niet na 12 mei.

Eric merkt op dat het stadsgesprek niet bedoeld is om tot keuzes te komen, maar tot denkrichtingen waar de politiek vervolgens iets mee moet doen. Een voorbeeld: tijdens de sessies over transities in de tuinstad is door veel inwoners duidelijk gezegd dat een duurzame toekomst zeer belangrijk is. Als daarop wordt ingezet kan dat evenwel betekenen dat een aantal gewaardeerde en beeldbepalende kwaliteiten misschien wel minder prioriteit moeten krijgen.

Jeroen mist in de 3 genoemde onderwerpen de uitdagingen voor de woningmarkt en is niet geheel overtuigd door de woorden van Frans dat die bij het 2e thema naar voren kunnen worden gebracht door een corporatie of door de aanwezigen.

4. Eindrapport

De Klankbordgroep gaat akkoord met het voorstel zoals verwoord in de toelichting bij dit agendapunt.

Vragen die na lezing rijzen:

- Is de inhoud van het eindrapport straks voldoende om de belangstelling en betrokkenheid vast te houden en erover door te praten?
- Hoe geven we door wat er bereikt is?
- Hebben de inwoners en organisaties er vertrouwen in dat hun bijdrage zinvol is geweest, is gehoord en dat er daadwerkelijk iets met de uitkomsten gebeurt?
- Heeft de politiek wel echt geluisterd naar de inbreng en de verwachtingen of is er min of meer plichtmatig een heel participatietraject opgezet?

Eric merkt op dat de politiek soms keuzes moet maken die niet overeenkomen met wat bewoners als wens aandragen.

Floris zegt dat het er dan op aankomt dat bestuur en raadsleden veel méér dan dat in de afgelopen periode is gedaan, kunnen uitleggen waarom een keuze is gemaakt.

De reactie van **Nancy en Frans** sluit hierop aan: met alleen stellen dat er iets besloten is kom je niet weg. Bewoners hebben vaak twijfels of hun inbreng wel wordt gehoord. 'Ze doen er toch niks mee'- is een veelgehoorde reactie.

Als het gaat om een onderwerp dat gelieerd kan worden aan de Omgevingsvisie moet de gemeente hierover met de belanghebbenden in gesprek gaan. Mede op basis daarvan maakt de raad een afweging en neemt een besluit dat vervolgens duidelijk moet kunnen worden uitgelegd aan de bewoners.

Mensen moeten niet alleen maar hopen dat het goed komt, maar voelen dat de politiek doet wat is afgesproken.

Ynske Bethlem ziet in het stadsgesprek een enorme kans voor de politiek om vertrouwen te winnen, vooral als de gemeente zich kwetsbaar durft op te stellen en uitspreekt aan dat vertrouwen te gaan werken. Het is goed om na te denken over de vraag hoe de Omgevingsvisie beschouwd moet worden: als doel of middel?

Eric: het stadsgesprek is niet een gesprek van samenleving tegen de gemeente. De gemeente wil d.m.v. participatie en het stadsgesprek de samenleving faciliteren om de denkrichtingen voor elkaar te krijgen.

Hans vindt het erg belangrijk dat er op 12 mei niet gezegd wordt 'we nemen het mee', maar dat het vertrouwen gewekt wordt dat de inbreng ertoe doet en serieus genomen wordt.

Eric: nadat de raad een richting heeft bepaald wordt er in de zomer begonnen aan de beschrijving in een document waarin o.a. staat hoe de participatie als tussenstap heeft gediend. Na de zomer moet dit stuk gereed zijn. Mensen moeten hun inbreng terug kunnen zien. Eind september start de formele inspraakperiode. Over de precieze vorm wordt nog nagedacht.

Tijdens het stadsgesprek moeten mensen uitgenodigd worden om ook aan die vervolgbijeenkomsten deel te nemen en hun mening te geven, gebaseerd op het stuk dat dus na de zomer zal verschijnen. Dan is er ook gelegenheid voor B&W en raad om uitleg te geven waarom er op onderdelen toch anders kan worden gekozen.

Samenvattend: gemeente: laat weten dat dit een vervolg krijgt, blijf met elkaar in gesprek, wees uitnodigend, geeft uitleg. Laat weten of ervan af nu een betere interactie met de samenleving zal komen en hoe men die denkt vorm te geven.

De gespreksleider zou zich aan het eind van het stadsgesprek tot de aanwezige raadsleden moeten wenden met de vraag of zij van plan zijn om iets te gaan doen met wat deze avond is besproken. Als het gaat om vragen over de positie van Hilversum wordt antwoord van bestuurders verwacht.

Nancy kreeg tot dusver geen enquête van het burgerpanel, hoewel zij al enige jaren lid is. **Eric** zal erachteraan gaan.

5. Redactieteam

Het redactieteam van het eerste en tweede rapport (inwoners en organisatie) was redelijk hetzelfde. Deze keer wordt de samenstelling van het begeleidende team gevormd door Marileen, Hans, Frans, Ynske en Nancy.

Er wordt verschillend gedacht over de noodzaak dat de teamleden bij het stadsgesprek aanwezig zijn.

Het schrijfburo levert op 16 mei een eerste concept aan. Een afvaardiging van het redactieteam beoordeelt dit in een fysiek of digitaal overleg op donderdag 19 mei. Er wordt voorgesteld dat Klankbordgroepleden die niet op 12 mei aanwezig konden zijn het verslag beoordelen op leesbaarheid. Er wordt ook iemand uit het publiek gevraagd om mee te lezen. Op 20 mei moet het verslag definitief zijn.

6. Verslag

Akkoord.

7. Rondvraag, terugblik, vooruitblik

Gevraagd naar een reactie op het afgelopen proces merkt Floris op dat dit zeker zinvol was, maar wel lang geduurd heeft. Sommige raadsleden lieten blijken vraagtekens te hebben over wat er in de Klankbordgroep allemaal besproken werd. Zij vroegen zich af of die groep op enige wijze invloed had op het proces en leken zich 'out of control' te voelen. Het was duidelijk dat sommigen moeite hadden met deze nieuwe manier van werken, die toch leidt tot een andere verhouding tussen raad en de Hilversumse gemeenschap. Ook had men moeite met het loslaten van wat tot dusver altijd stevig in handen was geweest van de raad.

Frans spreekt zijn waardering uit voor deze Klankbordgroep, waarin steeds sprake was van goede checks and balances zonder dat geprobeerd werd de inhoud een bepaalde kant uit te sturen of iets te bewerkstelligen.

Eric vermeldde op verzoek van de Klankbordgroep in de raadsstukken dat de groep een reflecterende rol heeft en geen onderdeel is van het besluitvormingsproces. Er is moeite gedaan om mensen uit allerlei geledingen te krijgen, toch zijn de uiteindelijke deelnemers hoog opgeleid.

Nancy heeft een advies voor een toekomstige Klankbordgroep: de mensen die zich aanmelden moeten eerst goed worden voorgelicht zodat ze weten waar ze aan beginnen, wat er van hen wordt verwacht en ook moet er een reëel beeld worden gegeven van het tijdsbeslag.

Met name dat laatste is bij deze Klankbordgroep in het begin niet altijd duidelijk geweest, waardoor er twee interessante leden tussentijds zijn afgehaakt. Verder is het redelijk dat eventuele onkosten vergoed worden, zoals reis- en/of parkeerkosten.

De politiek moet beter worden voorgelicht over het waarom van de oprichting van een Klankbordgroep en over de precieze rol van de groep.

Hans vindt het achteraf erg vervelend om te horen dat sommige raadsleden de persoon van enkele klankbordgroep-deelnemers ter discussie stelden.

Aernoud is van mening dat de raad zich t.o.v. dit soort zaken moet verhouden. Hij voorziet meer uitingen van achterdocht zodra er burgerberaden van de grond komen.

Punten voor de toekomst

De totstandkoming van de Klankbordgroep had wel beter gekund, beter moeten worden doordacht, beter gecommuniceerd en onderbouwd naar de raad.

Raadsleden moeten aan de andere kant accepteren dat er uit een/de Klankbordgroep groep iets anders voort kan komen dan vanuit de politiek.

De vraag hoe de raad zich zou moeten verhouden tot de inwoners mag gesteld worden.

Het zou misschien goed zijn om, voorafgaand aan het politiek-inhoudelijke debat over de uitkomsten van het eindrapport, een evaluatierapport te maken over het proces dat leidde tot de totstandkoming daarvan, inclusief het aandeel daarin van de Klankbordgroep.

Aan het eind van het traject, rondom de besluitvorming, wordt ambtelijk altijd teruggekeken op de totale procesgang. **Eric** stelt voor in die fase samen met de Klankbordgroep het hele proces nog een keer door te lopen, dus als het eindproduct er ligt.

Kennisnemen van de waarde van de begeleiding van het proces door de Klankbordgroep en de evaluatie daarvan is een goed startpunt voor de volgende groep, die het wiel niet opnieuw hoeft uit te vinden.

Floris wil de genoemde ervaringen in zijn voorstel aan de raad meenemen.

Rondvraag

Marileen is niet blij met het feit dat de deskundigen die zich over de dilemma's bogen alleen maar mannen waren. Zij begrijpt dat tijdsdruk hierbij een rol speelde.

Nancy herinnert eraan dat de klankbordgroep op 23 april vroeg of de enquête nog ter reflectie zou worden voorgelegd. Daar is geen antwoord op gekomen. Op de enquête kwam vanuit haar eigen achterban kritiek. De vragen werden nogal eens als sturend en niet-positief ervaren.

Ook **Aernoud** heeft kritiek op de enquête, waarvan hij de vraagstelling heel matig noemt. Hij noemt het intrigerend hoe dit zo heeft kunnen uitpakken en zegt te hopen dat de uitkomsten niet als te zwaarwegend worden meegenomen in de Omgevingsvisie.

Nancy merkt op dat in de Gooi en Eembode in slechts één uitgave de uitnodiging voor het stadsdebat is genoemd, terwijl de verwijzing naar de enquête ontbrak.

Renske legt uit waarom de keuze is geweest om de enquête voornamelijk onder de leden van het burgerpanel uit te zetten. De mensen die zich aanmeldden voor 12 mei kregen deze eveneens. Ook stond de vragenlijst op de website, maar verder is die niet echt gepromoot.

Eric: de publicatie over het stadsgesprek is bewust voor de meivakantie geplaatst, omdat veel mensen aansluitend 2 weken weg zijn geweest. Omdat intussen veel aanmeldingen binnen waren gekomen is besloten de uitnodiging niet meer te herhalen.

Nancy doet opnieuw een oproep om het stadsgesprek te streamen. Op de website van de gemeente zou een verwijzing kunnen worden geplaatst.

Ynske noemt het niet meer van deze tijd om het stadsgesprek niet te streamen.

Eric zal nagaan welke kosten hieraan verbonden zijn en bekijkt wat er mogelijk is.

Ynske: het redactieteam evalueerde o.a. de verslaglegging van 'Organisaties aan het woord' waarin de opmaak van het stuk naar voren kwam. Dat werd toen gehangen aan de opdracht die het Schrijfburo had ontvangen in hoofdstuk 7 waarin apart de gegevens zijn toegevoegd van de andere bijeenkomsten. Iets om mee te nemen in een volgende verslaglegging. In dit geval werd de opdrachtomschrijving van het Schrijfburo leidend voor de opzet van het stuk.

Dit kan ten koste gaan van de leesbaarheid van het eindproduct. Binnen het redactieteam is dit opgelost.

Eric: de keuze is geweest om de vraagstukken en dilemma's die in de sessies met de organisaties naar voren zijn gebracht als basis voor de enquêtevragen te gebruiken. De communicatiedeskundige van de deskundigen heeft meegekeken.

Eric kijkt terug op waardevolle bijeenkomsten met de Klankbordgroep die hem nieuwe inzichten en energie gaven, of soms aanzetten tot een andere kijk op bepaalde onderwerpen. Hij bedankt de leden voor hun voortdurende betrokkenheid, oprechte meedenken, opbouwende kritiek en hun inzet.

Floris sluit bij deze woorden aan. Hij heeft veel respect en waardering voor de tijd en energie die de leden in deze bijeenkomsten hebben gestoken.

Simone bedankt iedereen hartelijk voor de prettige en goede vergaderingen en sluit de vergadering.